

Joan Manuel Serrat acabarà la gira de concerts per l'estat espanyol el 8 d'octubre pròxim. Després saltarà a terres americanes: Buenos Aires, Montevideo, Lima, Caracas, Miami, Nova York...

"Trenta anys en aquest ofici mereix una processó"

Després de dos anys de silenci, Joan Manuel Serrat torna a cantar. Una represa que ha coincidit amb l'eixida del nou disc, *Nadie es perfecto*, i que el durà a Barcelona el 23 de setembre, per les Festes de la Mercè, en plena *tournee* de presentació de l'elapé. Mentrestant, prepara els seus trenta anys d'ofici.

Des de principi d'agost presenta les cançons del seu nou disc, *Nadie es perfecto*, en una *tournee* que s'acabarà el 8 d'octubre en algun punt de la geografia espanyola, i després saltarà a terres americanes: Buenos Aires, Montevideo, Lima, Caracas, Miami, Nova York... Just ara fa vint-i-cinc anys del seu primer viatge al continent americà. El debut tenia lloc en un Festival de Rio de Janeiro, clafert d'estrelles internacionals, i Serrat hi defensava una cançó amb música d'Augusto Algueró i de ressonàncies hel·lenístiques, "Penélope". Però abans de saltar al Pa-

Les actuacions de Serrat barregen la música amb elements més teatrals, que el cantant interpreta amb la mateixa habilitat. En acabat, Serrat deixa tot-hom content.

ranà, l'acompanyem, una nit d'estiu (1 de setembre), quan passa amb èxit el riu Xúquer i fa vibrar les tres mil persones que omplen el camp municipal de Castelló de la Ribera, una població mitjana de la Ribera Alta, en plenes festes patronals.

Serrat repassa algunes de les cançons que cantarà durant la vetllada, després d'haver descansat uns dies. I escoltem la història de la tieta, que ja fa molt de temps que ens va deixar i que, si visquera, segurament que votaria CiU per a disgust del seu creador. I la de la xica que s'ha posat a ballar pel gust de trempar i de riure. La seua figura, reclinada sobre el tamboret bocacçia, s'empara de l'escenografia dissenyada –i recuperada en aquesta *tournee*–, pel malaguanyat Fabià Puigserver. Però hi ha més recuperacions aquesta nit; així la de Joan Salvat-Papasseit: Serrat es despatxa amb quatre poemes del poeta futurista-modernista i finalitza, a manera de proclama, amb un “Visca l'amor”.

El commemorat Salvat-Papasseit no és el protagonista de la nit, sinó les cançons del nou disc gestat al llarg de dos anys i de títol billy-wilderià. “Aquest títol va sorgir tornant del casament del meu fill. Hi ha viatges que la família ha de fer tota junta i anàrem amb autobús a Madrid. A la tornada, un amic que també viatjava amb nosaltres em va demanar pel disc, com anava, quin títol pensava posar-hi, i li vaig dir que volia titular-lo *Amén*. Aquest amic, molt relacionat amb Itàlia, em va dir que ja hi havia un disc de Lucio Dalla amb aquest nom. Com que Dalla i jo som molt bons amics, vaig telefonar-li i vaig preguntar-li-ho. Em va dir que sí, que era una recopilació, no editada al mercat espanyol. Llavors, amb Josep Maria Bardagí, que també era a l'autobús, férem cadascun una llista de possibles títols. Jo vaig ensenyar-li la meua i no li va agradar gens. Ell em va ensenyar la seva i jo li vaig dir que allò era una merda, i aleshores em va constestar: *Nadie es perfecto*. I vam dir: col·lunut, ja tenim títol!”.

Una falla per a celebrar trenta anys.

Després d'haver cantat la utopia, en un disc que va passar amb molta discreció, la *copla*, de la mà de Juanito Valderrama i Lola Flores, Serrat s'ha decidit finalment a compondre un bolero, “Mensajes de amor de curso legal”, una història d'amor i diners. “En aquesta cançó vull dir que vivim en una societat que t'imposa la necessitat dels diners per aconseguir coses, fins i tot sentiments; però que quedi clar que no és una cançó de retret al sexe femení perquè prefereixi els diners a l'amor”.

El camp d'esports s'ha anat omplint d'un públic majoritàriament adult. Alguns ja hi vénen acompanyats dels fills. Un guàrdia de seguretat li demana un autògraf per a la seua xicota, i Serrat estampa la signatura en la portada d'un disc petit conservat curosament dins la funda de plàstic. Quasi trenta anys separen aquell *Ara que tinc vint anys* d'aquest *Nadie es perfecto*. Trenta anys que n'han fet una de les figures més estimades i respectades de la música llatinoamericana, amb cançons que han enregistrat noms tan diversos com Mina, Gino Paoli, Montserrat Caballé, Joan Baez o La Lupe. Ara Serrat es prepara per celebrar d'una manera molt especial aquests trenta anys d'ofici. “Jo dic que serà una falla que coincideix amb trenta anys d'ofici, però no un plantejament de celebració. No, perquè això seria tractar d'institucionalitzar un fet... Home, en un ofici com aquest, durar trenta anys, més que celebrar una festa, mereix una processó d'agraïment. Jo, la festa de celebració, esperaré a fer-la als cinquanta. I he de dir que, a mi, em sembla molt bé que ho hagin fet els qui ho han fet. En el cas d'en Raimon, va ser una festa irreplicable i em sembla collonut. Però són coses que crec que han de venir servides d'una altra manera. Faré un disc recopilatori que coincideixi amb els trenta anys i dic que serà com una falla perquè serà un disc en el qual hi haurà molta feina, molt d'esforç i realment poca explotació comercial. I la faré jo sol”.

Per ajudar a plantar aquesta falla, i algunes altres, Serrat compta des de fa molts anys amb un equip de col·laboradors encapçalats per Pepe Navarro, *Barry*, el mànager que s'encarrega que el noi de Poble-sec ho tinga tot en ordre. Un home que, a diferència de Lasso de la Vega, el representant que havia dirigit els seus negocis musicals dels primers anys, ha sabut posar tranquil·litat en la seua rebotiga musical. I Barry corre amunt i avall perseguint l'electricista perquè apague els fanals públics del camp mentre col·loca unes tanques de seguretat. Serrat es fixa, abans d'actuar, els cabells –en franca retirada– amb un pot de laca. Als cinquanta anys complets, mostra una excel·lent forma física que ajuda amb la pràctica del tennis, la natació, i ves si no!, el futbol. Per posar en forma les cançons de la ronda ha tingut la col·laboració de l'argentí Horacio Icasto, una direcció musical amb precedents tan notables com Tete Montoliu, Ricard Miralles, Francesc Burrull, Joan Albert Amargós o Manel Camp. Serrat, com un entrenador que s'encara a la nova temporada, ha renovat de dalt a baix la plantilla musical. “En la nova formació tenim de tot. Tenim una canària, Guaya –per primera volta una dona en el grup–, dos catalans, Jordi Bonell i jo, un uruguaià, un manxec-balear, un holandès i un argentí... És un mapamundi, això. Realment estic molt content de com ha quedat el grup i de com funciona”.

Solidari amb Cuba. Perquè tot estiga ben lligat, Serrat no dubta a repetir els mateixos arranjaments musicals que l'han acompanyat al llarg d'aquests últims anys, segurament perquè sap que el seu secret és de ser fidel a si mateix. I, d'una en una, van desfilant les cançons que tots esperen: “Mediterráneo”, “Cançó de matinalada”, “Paraules d'amor”, barrejades amb les cançons del nou disc. “Fer cançons noves és la part més dura i de més gust. És la part més dolorosa, però també la més satisfactòria, quan surt una cosa que t'agrada. Estrenar-les és la

part més gustosa. I finalment, hi ha una tercera part que és quan la gent fa seves aquestes cançons i deixen de ser cançons d'un compositor per ser cançons de la gent”. Per presentar els nous temes, Serrat fila petites introduccions, bé en to humorístic, com en “Benito”, bé en to dramàtic, com en “Nino silvestre”, sobre els xiquets assassinats pels esquadrans de la mort al Brasil. I els ulls de Serrat creuen una altra volta l'Atlàntic. “No em sento estrany a l'Amèrica Llatina, tot al contrari. Em sento molt integrat amb el que hi passa, molt preocupat pel que hi succeeix cada dia. A mi, em rebel·la un cas com el de Cuba, amb un poble sotmès a un bloqueig de trenta anys. No puc entendre que per ajudar un poble a aconseguir la seva llibertat hagi de matar-lo de fam”.

Es defineix com un llatino-americà de Barcelona, mentre signa amb el seu amic Mario Benedetti una història de vampirs en el nou disc, igual que, fa uns anys, tots dos ens anunciaven que el sud també existia. I si Woodstock ha fet vint-i-cinc anys, aquell estiu del 1969, Serrat es passejava amb avioneta per les principals places de bous del país de la mà d'Antonio Machado. El seu disc amb poemes del poeta andalús arribava als primers llocs de les llistes de venda, un fet insòlit per al mercat discogràfic espanyol. “Quan jo vaig fer aquell disc de Machado, hi havia uns antecedents molt favorables. Hi havia antecedents maltractats, com el disc de Paco Ibáñez amb poemes de Góngora i de García Lorca, i les *Cançons de la Roda del Temps*, de Raimon. Van ser dos discos que van aplanar molt el camí, dos discos molt bons que van ajudar que la poesia cantada fos un fet més assequible. El de Paco es va fer a París, i el de Raimon, a Barcelona, amb un suport molt càlid. En canvi el disc que va fer Alberto Cortez, amb alguns poetes, entre ells Machado, recordo que va tenir unes crítiques molt ferotges. El meu disc de Machado també va tenir algunes crítiques molt negatives, però com que després va arrasar en vendes, és clar, les críti-

Serrat no dubta a repetir els mateixos arranjaments musicals que l'han acompanyat al llarg d'aquests últims anys, segurament perquè sap que el seu secret és de ser fidel a si mateix. I d'una en una, van desfilant les cançons que tots esperen: “Mediterráneo”, “Cançó de matinalada”, “Paraules d'amor”, barrejades amb els temes del nou disc.

ques foren oblidades ràpidament. Jo recordo una carta de l'Associació de Llibreters, que va agrair-me la publicitat que feia del nom de Machado, que va permetre de vendre'n en un any tres vegades més que no pas en els últims quaranta anys". Després de Machado van venir Hernández, i Salvat-Papasseit, que aquesta nit Serrat presenta com un veí del seu barri, el Poble-sec. I més poetes, Josep Carner i J. V. Foix, i "La Paloma" de Rafael Alberti i León Felipe i Joan Oliver i Ernesto Cardenal. I alguns altres que han quedat en projecte, com

VICENT A. JIMENEZ

"Fer cançons noves és la part més dura i de més gust. És la part més dolorosa, però també la més satisfactòria, quan surt una cosa que t'agrada. Estrenar-les és la part més gustosa. I finalment, hi ha una tercera part que és quan la gent fa seves aquestes cançons i deixen de ser cançons d'un compositor per ser cançons de la gent."

ara un treball musical sobre la poesia trobadoresca fins a Ausiàs Marc.

Política i futbol. A Castelló de la Ribera, s'hi han acostat alguns amics de Serrat, com Paco Muñoz o Lluís Miquel —aquest últim arriba de fer un creuer amb la Patxanguer, el seu grup, per les capitals nòrdiques—. Es temps de parlar amb els amics i dels amics. Hi ha un record per a Ovidi Montllor. Parla de les seues simpaties socialistes i diu que continua creient en el que creia i en "aquells en els quals sempre vaig creure". "Per mi —diu Serrat—, Raimon Obiols és una bona referència, i és una bona referència per la senzilla raó que és un dels pocs polítics que escriu un llibre cada any, on deixa reflectit el seu punt de vista sobre les coses. Jo demanaria a la classe política que treballés en aquest sentit, és a dir, que deixés per escrit el seu pensament i el seu compromís constant, perquè, les paraules, se les endú el vent o les neguen ells mateixos. El que s'ha escrit queda escrit, el que s'ha signat resta allí. És bo per a donar credibilitat a una classe política molt desacreditada".

Les tres mil persones que s'han aplegat en el camp municipal obliguen el cantant a fer algunes cançons de propina. I Serrat, una vegada

més, se sent com l'invitat d'honor del sopar de cada nit. Lluny resten unes altres èpoques més polèmiques i turbulentes. Ara la polèmica sembla que acompanya el seu amic Antonio Gala i el teatre català. "En aquestes coses, sempre hi ha parts de raó. Jo crec que Gala ha fet unes declaracions poc hàbils, però jo no passaria d'aquí. Jo crec que ha dit el que sentia. Gala, cal respectar-lo perquè, si jo demano per al meu poble respecte i tolerància, he de donar respecte i tolerància, i acceptar-ho i analitzar-ho cap endintre. Evidentment, hi ha una part de raó amb el que ell diu; la prova està en les dificultats que troba molta gent a l'hora de fer teatre en castellà per territoris de Catalunya. En aquestes històries tothom té una part de raó, però, de totes formes, la defensa del teatre en català és necessària, perquè l'evidència històrica ha demostrat que, quan això no s'ha fet, no ha estat bo per a la cultura catalana".

Serrat fuig de tota posició jacobina perquè creu "que és dolenta". I no té objecció a denunciar una dreta que utilitza l'anticatalanisme com un recurs electoral. "Això és cugula de la dreta, que sí que produeix vots. Sobretot quan es poden trobar arguments en aquells que han de mostrar Catalunya a la resta de l'estat i ho fan només per vies mercantils". I diu que mira amb tranquil·litat els futurs canvis polítics. "Mentre els resultats electorals siguin producte d'una votació, i mentre el govern neixi d'una votació, caldrà analitzar per què la gent vota d'una manera o d'una altra. La gent no pot anar encertada quan vota el que tu penses, i equivocada quan vota tot el contrari. Segurament que hi ha alguns altres factors: errors, factures que es paguen, utilització política dels errors que un comet". I malgrat tot, Serrat proclama la seua fe en una societat més justa i tolerant.

I diu que no té carnet socialista i que l'únic carnet que té és el del Barça i no vol fer de futuròleg sobre una cinquena lliga perquè, a ell, com als noucentistes, allò que li agrada és la feina ben feta. "A mi, m'agrada que el Barça guanyi lligues, però m'agrada més que jugui bé. Si guanyem la cinquena, encantat de la vida, perquè seria com un cicle molt rodó i, si no, qui ens guanyi que jugui millor que nosaltres. Joestic molt agraït als jugadors del València que van ser molt honorats. I se'n van endur un punt de la Corunya que va permetre que el Barça fos campió. El futbol honorat és bo com qualsevol ofici honorat, perquè el que acaba guanyant és l'ofici. De moment, el Barça guanya la Lliga, però qui realment hi guanya és l'esport, el futbol, la credibilitat, perquè això és una competició i no pas un joc arreglat".

I després de trenta anys cantant per eixos mons de Déu, és clar que aquest xic s'ha guanyat a pols la credibilitat, amb el seus errors i encerts, i és que, afortunadament, ningú no és perfecte.

Carles Gàmez